

Ruralna sociologija (98328)

Nositelj predmeta

[izv. prof. dr. sc. Nataša Bokan](#)

Opis predmeta

Predmetna nastava omogućuje studentima/cama stjecanje temeljnih teorijskih znanja i empirijskih spoznaja za bolje tumačenje i proučavanje društvenih promjena, strukture i obilježja ruralnog društva, odnosno ruralnih zajednica.

Kroz predavanja studenti se upoznaju s osnovnim teorijskim sociološkim konceptima primjenjivim na ruralna društava, s društvenim procesima i promjenama u njegovoj organizaciji, s morfološkom strukturom i sociokulturnim obilježjima, s posebnim osvrtom na hrvatsko ruralno društvo. Na predavanjima studenti bi trebali usvojiti terminologiju ruralne sociologije, razviti razumijevanje socio-strukturnih promjena u ruralnim zajednicama pod utjecajem globalnih procesa u vremenskoj perspektivi te razumijevanje kompleksnosti i različitosti socijalne organizacije ruralnih zajednica u suvremenom društvu.

Seminarskom nastavom se obuhvaća mnogo socioloških tema i empirijskih primjera o društvenim i kulturnim promjenama i obilježjima ruralnih zajednica i grupa. Na temelju referentnih literaturnih izvora student produbljuje problem odabrane teme, usmeno prezentira seminarski rad i daje svoj kritički osvrt.

ECTS: **6.00**

Engleski jezik: **R1**

E-učenje: **R1**

Sati nastave: 60

Predavanja: 30

Seminar: 30

Izvođač predavanja

- prof. dr. sc. Đurđica Žutinić

Izvođač seminara

- [izv. prof. dr. sc. Nataša Bokan](#)

Ocjenjivanje

Dovoljan (2): 60-70%

Dobar (3): 71-80%

Vrlo dobar (4): 81-90%

Izvrstan (5): 91-100%

Vrsta predmeta

- Diplomski studij / [Agrobiznis i ruralni razvitak](#) (Obvezni predmet, 1. semestar, 1. godina)
- Diplomski studij / [Ekološka poljoprivreda i agroturizam](#) (Izborni predmet, 3. semestar, 2. godina)
- Diplomski studij / [Ribarstvo i lovstvo](#) (Izborni predmet, 3. semestar, 2. godina)

Opće kompetencije

Kolegij osposobljava studente za razumijevanje temeljnih globalnih društvenih procesa koji transformiraju ruralno društvo te za razumijevanje sociokulturnih osobitosti ruralne zajednice. Cilj je osposobiti studente za tumačenje i kritičku analizu sociokulturnih posebnosti lokalnih ruralnih zajednica, što je neophodno za agroekonomsku struku.

Oblici nastave

- Predavanja
- Seminari

na temu povezanu s tematskim cjelinama predavanja student/ica samostalno piše pismeni rad, izlaže pred nastavnikom i ostalim studentima, te odgovara na postavljena pitanja.

Ishodi učenja i način provjere

Ishod učenja	Način provjere
opisati i objasniti osnovne funkcije i obilježja ruralnog društva,	Pismeni ispiti/završni ispit, seminarski rad
ustanoviti sličnosti i razlike između tradicijskih i (post) modernih ruralnih društava,	Pismeni ispiti/završni ispit, seminarski rad, test razumijevanja
identificirati indikatore ruralnosti ,	Pismeni ispiti/završni ispit, seminarski rad
identificirati i analizirati osnovne sociokulturne čimbenike procesa promjena u ruralnim zajednicama,	Pismeni ispiti/završni ispit, test razumijevanja, seminarski rad
prezentirati i argumentirati svoje viđenje konkretnog društvenog problema u ruralnom društvu / zajednici.	Seminarski rad

Način rada

Obveze nastavnika

Održavanje predavanja i organiziranje seminarske nastave, konzultacije te pomoć pri izradi seminarskih radova.

Obveze studenta

Pohađanje nastave, sudjelovanje u diskusijama, izrada i izlaganje seminarskog rada, polaganje testa razumijevanja, polaganje parcijalnih ili završnog ispita.

Polaganje ispita



Elementi praćenja	Maksimalno bodova ili udio u ocjeni	Bodovna skala ocjena	Ocjena	Broj sati izravne nastave	Ukupni broj sati rada prosječnog studenta	ECTS bodovi
Pismeni ispit/predavanja	50	<30 30-35 36-40 41-44 45-50	Nedovoljan (1) Dovoljan (2) Dobar (3) Vrlo dobar (4) Izvrstan (5)	30	90	3
Seminarski rad	20	<12 12-13 14-15 16-17 18-20	Nedovoljan (1) Dovoljan (2) Dobar (3) Vrlo dobar (4) Izvrstan (5)	30	90	3
Test razumijevanja	10	<6 6 7 8 9-10	Nedovoljan (1) Dovoljan (2) Dobar (3) Vrlo dobar (4) Izvrstan (5)			
Prisutnost na nastavi	10	6 7 8 9-10	Dovoljan (2) Dobar (3) Vrlo dobar (4) Izvrstan (5)			
Zalaganje	10	6 7 8 9-10	Dovoljan (2) Dobar (3) Vrlo dobar (4) Izvrstan (5)			
UKUPNO	100%			60	180	6

Elementi praćenja	Opis	Rok	Nadoknada
Seminarski rad - pismeni	Ocjena kvalitete pismenog dijela seminara, uz dorade rada, po potrebi. Predaja pri izlaganju.	Određeno na 1./2. satu	Predaja do kraja nastave u tekućem semestru
Test razumijevanja	Test u kojem se ocjenjuje usvojenost sociološkog pojmovnika i prepoznavanje indikatora društvenih procesa i promjena na konkretnim primjerima sela.	Krajem semestra	Nema nadoknade
Seminarski rad - izlaganje	Ocjena kvalitete usmenog izlaganja i diskusije, odgovaranje na pitanja studenata i nastavnika. Ocjene: odličan (5) - rad je logički dobro strukturiran, činjenično točan i pojmovno dobro definiran, podcjeline su povezane, korištena je relevantna i recentna literatura te je vidljiv pristup temi iz različitih perspektiva. Izlaganje je jasno, visoko informativno, odgovori na pitanja točni i kreativni. Vrlo dobar (4) - rad je dobro strukturiran, iznesene su činjenice, relevantne teorije i ažurni podaci, literatura je korektno obrađena no pristupu nedostaje kreativnosti. Izlaganje je jasno i sadržajno, odgovori na pitanja su samo korektni i ne ukazuju na dublje promišljanje o temi. Dobar (3) - u radu su prikazani samo neki od relevantnih aspekata teme, literatura je obrađena korektno, ali samo djelomično. Znanstveni i stručni vokabular je bazičan. Izlaganje je jasno i informativno, ali bez sposobnosti povezivanja teorije s društvenim fenomenima, sposobnost odgovaranja samo na jednostavna pitanja. Dovoljan (2) - u radu postoje sadržajni nedostaci, osnovni pojmovi su površno objašnjeni i nema dubljeg poznavanja teme. Izlaganje je prepričavanje pročitaneog teksta, odgovori na pitanja su oskudni.	Određeno na 1./2. satu	Nema nadoknade
Zalaganje na satu	Praćenje sudjelovanja u diskusijama na seminarskoj nastavi i predavanjima	Tijekom semestra	Nema nadoknade
Prisutnost na nastavi	Praćenje prisustva na nastavi (predavanjima i seminarima)	Tijekom semestra	Nema nadoknade

Tjedni plan nastave

1. P - Definicija, predmet proučavanja i praktična važnost ruralne sociologije. S- organizacija seminarske nastave, struktura seminara, izbor i podjela seminarskih tema.
2. P-Ruralno nasljeđe u Hrvatskoj. Institucijski razvoj agrarne i ruralne sociologije. S- izlaganje odabranih tema.
3. P - Metode u ruralnoj sociologiji. Faze u istraživačkom procesu. Terensko istraživanje. S- izlaganje odabranih tema.
4. P - Ruralno društvo: pojam, osnovna obilježja i funkcije. Konceptualizacija i mjere/indikatori ruralnosti. S - izlaganje odabranih tema.
5. P - Globalni procesi promjena ruralnih društva: deagrarizacija, urbanizacija, deruralizacija. S- izlaganje odabranih tema.
6. P - Morfološka osnovica ruralne strukture: ruralna naselja, prostorni raspored i tipologija. S- izlaganje odabranih tema.
7. P - Ruralno stanovništvo i demografske promjene. Sociodemografska obilježja ruralnog stanovništva u Hrvatskoj. S- izlaganje odabranih tema.
8. P - Društvena slojevitost sela. Ruralne migracije i posljedice. S- izlaganje odabranih tema. Međuispit I.
9. P - Društveni odnosi na selu. Društvene grupe na selu. Ruralne institucije. S- izlaganje odabranih tema.
10. P - Ruralna zajednica kao mikro socijalni sustav. Sociološki pristup i analitički okvir proučavanja ruralne zajednice. S - izlaganje odabranih tema.
11. P - Ruralna obitelj, funkcije, rodna socijalizacija i podjela rada. Osobitosti poljoprivredne (seljačka) obitelji. S- izlaganje odabranih tema.
12. P - Obiteljsko gospodarstvo kao socijalna jedinica. Sociodemografska reprodukcija obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, tipovi i obrasci nasljeđivanja. S - izlaganje odabranih tema.
13. P - Kultura na selu i kulturne promjene. Tradicionalna i moderna kultura sela. Obrasci ponašanja na selu. S - izlaganje odabranih tema.
14. P - Ruralno obrazovanje, važnost cjeloživotnog obrazovanja za razvoj ruralnih zajednica. S- izlaganje odabranih tema.
15. Razvojni procesi, modernizacija i tranzicija hrvatskog sela. S - izlaganje odabranih tema. Međuispit II.

Obvezna literatura

1. Woods, Michael (2020) Ruralna geografija. Zagreb: Agronomski fakultet.
2. Hodžić, Alija (2000) Socijalna struktura i mobilnost seoskog stanovništva. U Sociologija sela, God. 38, br. 1-2(147-148), str. 79-107.
3. Lukić, Aleksandar (2012) Mozaik izvan grada: tipologija ruralnih i urbaniziranih naselja Hrvatske. Samobor: Meridijani.
4. Socioekonomske nejednakosti na relaciji selo- grad: izgradnja baze znanja u kontekstu provedbe mjera ruralnog razvoja, Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, 2021. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjtz_zs0Mf0AhVK_KQKHSUvBvsQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.ief.hr%2Fwp-content%2Fuploads%2F2021%2F05%2FStudija-socijalnoekonomske-nejednakosti-selo-grad.pdf&usq=AOvVaw1PtQk3uKI2xqvzDcA0fa8z

Preporučena literatura

1. Žutinić, Đurđica; Bokan, Nataša (2011) Oblici nasljeđivanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj. U Zbornik 47. hrvatskog i 7. međunarodnog simpozija agronoma. http://sa.agr.hr/2011/radovi_02.html
2. Šundalić, Antun (2006) Ekocentrični pristup ruralnom prostoru. U Socijalna ekologija, 3: 203-218.
3. Žutinić, Đurđica, Markovina, J. (2009). Cjeloživotno obrazovanje za razvoj hrvatskog sela i poljoprivrede.- u: Sadašnjost i budućnost sela i poljoprivrede , Osijek, str. 73-86.
4. Lukić, A. (2010). O teorijskim pristupima ruralnom prostoru. -u: Hrvatski geografski glasnik, 72/2, str. 49-75.
5. Županov, J. (2001). Tradicionalno društvo i njegova (sub)kultura : Šolta - idealna jedinica : pristup istraživanju tradicionalnog otočnog društva. -u: Sociologija sela , 39(2001), br. 1-4(151-154), str. 169-188.

Sličan predmet na srodnim sveučilištima

- Rural sociology, Central European University, Budimpešta, Mađarska
- Rural studies and social policy, Durham University, Durham, Ujedinjeno Kraljevstvo